

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Državnozbornske volitve in stranke v Trstu.

Na občnem zboru pol. društva „Edinost“ dne 14. oktobra v Barkovljah govoril g. dr. Otokar Rybář.

(Dalje.)

G. dr. Rybář je nadaljeval:

Drugo vprašanje je nekoliko bolj težavno in so tržaški Slovenci, kakor sem se prepričal v privatnih razgovorih, različnega mišljenja v tem pogledu: ob vprašanju, kako naj se vedemo o prihodnjih volitvah, s katero stranko naj potegnemo, katero naj podpiramo, in zlasti tudi ob vprašanju, kako naj se vedemo nasproti vladi, kaj misli vlada o nas, kaj o naših volitvah?!

Prav za prav bi nas moralo malo brigati, kako misli vlada. Vendar je baš to značilno za naše razmere, da je pri nas o volitvah vlada tako važen faktor, da je potrebno računati s tem, kako stojimo z vlado, ali nam je ista prijateljska ali pa — nekoliko nasprotna.

Mi smo dosedaj, v prejšnjih letih, nastopali pod zastavo, ki ni bila naša, vsaj ne popolnoma naša; mi smo se gerirali kakor patentiran branitelj avstrijske misli. Nastopali smo kakor nekaki zastopniki avstrijskega mišljenja, kakor branitelji Avstrije proti irredenti.

Ne vem, če je bilo to prav ali ne; o tem nočem razpravljati, ampak izplačalo se nam ni!!

Pač, na tribunalu se nam je izplačalo: tisti ljudje, ki so se izpostavljali za avstrijsko misel in demonstrirali za državo, so dobili svoje plačilo na tribunalu in v Gradiški. Pa to bi še ne bilo tako hudo. Boleti pa nas mora dejstvo, da se je italijanski ministrijski predsednik v javni seji italijanskega parlamenta zahvaljeval za to, da se je tako strogo postopalo proti Slovincem, ki so se bili dali po svojem avstrijskem mišljenju zavesti do demonstracij. Mi vemo, kam so merile tiste besede in bomo se vedeli ravnati po tistih besedah!

Pa še več! Merodajni krogi pravijo, da mi prav za prav ne moremo zahtevati, da bi se nas upoštevalo, kajti mi dasmo manj vredni, inferijoren narod.

Gospoda moja! Če govorijo tako, imajo skoro prav. Mi revni Slovenci se še nismo

povzpeli do tistega vrhunca starogrške kulture, do katerega se je povzpел jeden d' Angeli! (Viharji aplavz, ploskanje, vrišč.)

Mi, gospoda moja, smo še v tem oziru daleč nazaj za našimi italijanskimi prijatelji! (Tu je govornik omenil splošno znan fakt, o katerem pa ga vladni zastopnik ni pustil dalje govoriti.)

Jaz ne vem, ali bi nadaljeval tako, kakor sem začel. Hočem torej skušati, da ne pridem več v navskrižje z gospodo vladnim komisarjem, da si lahko rečem, da dosedaj še nisem spregovoril nobene laži.

Gospoda moja! V zadnjih časih ste večkrat slišali, da niso bili zadovoljni s to ali ono našo besedo. Nočem imenovati posamičnih slučajev, ker bi me g. vladni komisar zopet pretrgal, a vi vsi veste, da se je sledovalo neko osebo, ki sedi tu na moji desni strani (Spinčič) in da je končno ta oseba še dobila strog ukor. (Klici: Živio Spinčič!)

No, mi nočemo govoriti o tej stvari, ampak na nekaj moram opozoriti, na neko okolnost, na katero me je te dni opozoril neki „kr. uradnik sam, da imamo namreč v Avstriji stranko, katera, kakor je javno in povsod znano, škili čez meje naše države. Ne da bi moral misliti o tem ravno na našo irredento, saj imamo na Severnem Češkem Wolfa in Schönererjevo stranko. No, tisti naši ljudje, ki so se izpostavili v javnosti za avstrijsko misel in ki niso bili — pohvaljeni, delali so na to, da bi se Istra ohranila naši državi in da bi se Bosna in Hercegovina priklopili k tej državi; so delali torej za stvar, katere si moramo želeči mi vsi. Oni drugi ljudje pa delajo na to, da bi neke pokrajine odeepili od Avstrije. Dolžnost avstrijske vlade bi po našem skromnem mnenju bila ta, da bi gledala na to, da bi ti drugi ne delali tako kakor delajo! O tem pa mi ne slišimo ničesar, ampak vidimo, da je neka oblast popolnoma slepa za počenje ljudi, ki škilijo preko avstrijskih mej. Na drugi strani pa dobivamo mi še ukore za to, ker smo zvesti Avstriji! Po vsem tem nimamo mi torej od te strani ničesar pričakovati in tudi ničesar ne zahtevamo. Mi zahtevamo le, da bi nam vlada bila pravična, da bi gledala tudi Italijanom na prste, kakor gleda nam!

Sedaj vprašate, kako se imamo o prihodnjih volitvah vesti proti drugim strankam.

V Trstu imamo od zadnjih volitev eno stranko več. Tista stranka, ki je popolnoma zaspala, ranjeega in »dobrega« spomina konservativna stranka, ne misli stopiti več v volitno borbo. Vendar se govori, da se hoče eden njihovih, g. Burgstaller, zopet postaviti sam za kandidata za tretji kolegij.

Kar se tiče osebe g. Burgstallerja, je to dober človek, ki nikdar ni ničesar zakrivil — denarja ima tudi mnogo — ali, da bi bil kdaj kaj dobrega storil za nas, tega nismo slišali.

A brez ozira na to bi bilo zares čudno, če bi bili baš mi Slovenci tisti, ki bi povzdignili tisto stranko, za katero ves Trst ne mara. Dali bi si sami nekak testimonium paupertatis, ako bi baš mi pobrali zopet stranko, katero so vsi drugi že vrgli v smetišče. (Zvršetek pride.)

Sedanji in bodoči pomen ruščine za naše trgovske in obrtne razmere.

V Ljubljani, sredi oktobra.

Po hudem boju in raznih zaprekah se je prebil lansko leto led in letos s 1. oktobrom se je pričel v Ljubljani zopet redni pouk ruščine.

I. in II. kurza pod vodstvom večšega gospoda dr. Ljudevita Jenka udeleževalo se bo zopet lepo število.

V II. kurz zbrali so se vsi učenci in učenke, t. j. čast. členi od lanskega leta, razun istih, ki so morali odpotovati iz bele Ljubljane, a tudi na novo se je odzvalo lepo število ukaželjnih dam in gospodov za I. ruski kurz.

Nekaj se jih je oglašilo tudi za češki kurz.

Slovenci smo postali bolj krepki ter vstajni in to je dobro znamenje. Saj pa tudi ni takih težav, kakor si jih predstavlja narsikdo, kajti ruski jezik je tako zelo soroden ter enak našemu, da si ga sleherni razumnik, ako zna le cirilico, lahko priuči v kratkem času.

In kako domače udarjajo ti ruski glasi na naše uho! Zdi se človeku, da se nahaja med samimi starimi čvrstimi pradedi, kakor da se potaplja v lepšo nekdanjo bajno slovensko minolost, kakor da nam ustajajo pred tisoč leti zamrli očetje in nam govore!

čakovala jih je zastoj. In celó svojega sina Henrika je pričakovala zastoj. Ko je namreč doznal, kaj se je zgodilo, pobral je, kar je dobil, ter izginil, da nihče ni znal, kam... In njeni hčerki Ema in Klementina, prva osemnajstlet, druga dvajsetlet, ki sta bili vzgojeni pač v salone, a ne za svet, v katerem se — dela, stali ste tu brez opore, brez pomoči. Imetje je bilo zgubljeno, a delati nisti znali.

In gospé Angele se je polastil tem huji obup. Kaj naj začnem jaz sama, kaj naj začnem s hčerama? Ha! Beračica sem jaz, beračici sta oni. In ona si je znova pulila lase, hodila je okoli kakor nora... Beračič naj grem, jaz — beračič?! Grozno, strašno! Ali je ni rešitve, ali je ni pomoči? In podprla si je glavo in mislila... O, da, je pomoč, a samo ena pomoč je, katera me obvarje pred to sramoto, pred bedo...

In potem? Kaj bo s hčerama? Hm, jaz jima ne morem pomagati, še sama sebi ne morem pomagati.

In šla je, pripravila je v spalnice ogle, zapalila peč, zaprla okna, zaprla vrata, zaprla dimnik pri peči.

Drugi dan so ulomili vrata v njeno spalnico, ležala je gospa Angela mrtva na divanu...

Da! da! to sorodstvo se ne da utajiti, ne uničiti, ne skriti — mi vsi smo sinovi ene matere Slave!

Mnogo rojakov je še med nami, ki se izgovarjajo, češ: čemu mi bo tu pri nas ruščina! Ali kaj takega bi se bilo smelo govoriti v Evropi tam pred sto leti, dandanes je to drugače.

Razmere so se povsod zelo in hitro spremenile, a tudi nam Slovanom ne na slabše.

In to nam bodi v bodrilo za nadaljno skupno delo!

Dandanes prihajamo pojedina slovanska plemena na površje na vseh koncih in krajih in v raznih strujah.

In le tako krepko naprej v prosveti in omiki!!

Nekdaj so nas nazivali barbarom, no, danes so se tudi tujei poučili nekoliko o nas, da nismo taki divjaki, kakor so svoj čas izvestni, nam sovražni elementi pisali v obče o nas Slovanih: bodi iz zlobnosti, bodi iz nevednosti.

Posebno pa se dvigajo naši severni bratje Rusi — ker so najmočnejše plemo slovansko — nenavadno visoko v vsakem pogledu in na vseh poljih človeškega znanja.

In svet je spoznal kulturni rusko-slovanski narod in zatem se je zanimanje jelo obračati tudi še na razna druga slovanska plemena.

Pa kaj bi govoril o tujeih! Ali smo bili morda mi Slovenci sami kaj boljši? Nič! Ali smo pred sto ali več leti znali dosti več o naših slovanskih bratih, nego o jutrovi deželi?

Zadnji čas — posebno od leta 1848 — obrnilo se je tudi za nas južne Slovence malo na boljše, a še le zadnja desetletja so se jeli oglašati posamični rodoljubi in časopisi, ki so našemu narodu govorili, da nismo tako slaboten in osamljen narod, kakor se je mislilo, temveč smo člen velike slovanske rodbine, krepkega in čvrstega naroda, ki se je začel še le razvijati, a ki ima odmerjeno še veliko ulogo v svetovni bodoči zgodovini.

In najpotrebnejše delo je, ne samo za nas Slovence, temveč za vse avstro-ogrske in druge Slované, da se razumemo in spoznavamo mej saboj.

In s čem drugim naj se spoznavamo, umejemo in sporazumljamo na vseh poljih, nego z živim jezikom, v katerem se zamoremo pogovoriti eden z drugim in se zbliti.

Ema in Klementina sta ostali sami. Imeli nista nikogar na svetu. Stariši so umrli, brat je izginil. Bili sta sami, čisto sami, zapuščeni, pozabljeni. Ostali sta sami, brez očeta, brez matere, brez imetja, a kar je bilo najhujše: bili sta brez vzgoje, kakoršne treba za svet. Oni sta imeli pač sijajno vzgojo, a ta vzgoja je bila namenjena za salon, a ne za življenje. Zdaj pa sta stali tu naenkrat, brez pomoči, brez opore. Zastoj sta čakali, da pride kateri onih kavalirjev, katerih je bilo vse polno poprej, ko je njihina mati dajala sijajne večerje. Ko je gospa Angela prirejala sijajne domače veselice, bilo je polno kavalirjev, polno dvoriteljev, ki so so jima laskali in se jima klanjali. A zdaj ni bilo nikogar več blizu.

In hčerki bankerotiranega trgovca, ki sta imeli za sabo sijajno vzgojo, katerih misli so še pred par dnevi letale visoko, tako visoko, stali sta tu osamljeni, pozabljeni...

Služabniki so odšli, oni pa sta bili postavljeni na cesto. Pustili so jima samo obleko in nekaj dragocenosti. In oni sta šli in sta si najeli obe skupaj malo sobico. Potem ste hodili tja in zastavljali po vrsti vse dragocenosti. Ko pa dragocenosti ni bilo več, zastavili sta tudi boljše obleko.

(Pride še.)

PODLISTEK

Zgubljeno življenje.

Slika: Slavoljub Podslapinsky.

Ali gospa Orsini se ni brigala za take vsakdanje skrbi. In tudi če bi bila hotela, ni mogla umeti soprogove skrbi; ostala je prejšnja; trošila je naprej in delala račune, katere je moral plačevati njen soprog. A on, vidč, da tako ne more iti naprej, se je jel spuščati v vratolomne spekulacije. To pa je le povsedeševalo propad; s strahom, z grozo je moral gledati, kako njegova trgovina propada bolj in bolj. Par let že se je vzdrževal le s pomočjo starega kredita njegove firme. In v zadnjem času so si šepetali v trgovskih krogih, da pri tvrdki Orsini ni vse v redu...

In danes je stari Orsini računal nad svojimi knjigami, računal in računal. Čimbolj pa je računal, tem jasnejša mu je postajala grozna resnica, da je ni več pomoči, da je katastrofa neizogibna; bil si je popolnoma na jasnem, da je zanj, za njegovo trgovino bankerot neizogiben. Mrzel pot mu je stopal na čelo ob tej grozni misli. In kaj potem? Tako se je vpraševal prestrašen. Podprl si je glavo in mislil: Kaj zdaj? Ta sramota, ta grozni udarec na moje stare dni? Ne, tega ne preživim!

V duši njegovi je vihrala huda borba. Ta sramota, ta udarec! Ali naj še živi? Čemu!?

In odprl je neki predal pisalne mize, vzel v roke revolver in ga nastavil na čelo...

Ko so pa uslužbenci — začuvši strel — prileteli, ležal je njihov gospodar mrtev v svoji lastni krvi...

XIII.

Takoj naslednji dan po samomoru Orsinija so zaprli njegovo trgovino, prišli so tudi in zapečatili vse, kar je bilo količkaj vrednega v palači Orsini.

Gospa Angela je tarnala, pulila si je lase iz glave in hodila je okoli kakor nora, kričaje v jednomer: Berači smo, berači, hjaz in moji otroci! V resnici pa si niti sama ni bila svesta svojega položaja. Znala je pač, da nima ničesar več, a kaj je to, nič imeti in nič znati, tega se ona ni zavedala, najmanj pa si je hotela priznati, da je vsemu temu ona sama kriva. Ona je pričakovala, da bodo nje prijateljice prihajale tolažiti jo, a čakala je zastoj. Od vseh onih elegantnih ekvipaž, ki so se v prejšnjih dobrih časih ustavljale pred njeno palačo, ko je dajala knežje soareje, vseh onih, ki so se jej klanjali na onih soarejah — ni bilo več! Pri-

žati na velikem kulturnem delu? Za nas pa je to: razviti, najsorodnejši in obsežnejši ruski jezik. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. oktobra 1900.

Volilno gibanje. »Obzore« prinaša poseben članek o volilnem gibanju v Trstu in Istri. Med drugim pravi, da v nijedni južnih pokrajin se nimajo Hrvatje in Slovenci boriti s tolikimi težavami, kakor v Trstu in Istri. Neprijatelj je močan in dobro organiziran, a poleg tega mu pomaga tudi vlada. Potem treba uvaževati tudi to, da nasprotniki bivajo večinoma v mestih, kjer so volišča, dočim bivajo naši zunaj. Naši morajo torej še le potovati na volišče in zgubljeni čas. To ne le da je materialno spojeno s težavami, ampak provzroča tudi občutnih stroškov. Narod pa je siromašen in ga od leta do leta proganjajo slabe letine.

No, vzlic vsem tem nasprotstvom, proti katerim se je boriti slovensko-hrvatski stranki v Istri, se naši vendar jako pridno gibljejo. Volilni odbor v Pulju priredi zopet prihodnjo nedeljo volilen shod v Pulju in dva shoda v okolici. »Naša Sloga« pripoveduje, da je izvedela od zaupne strani, da italijanska stranka smatra V. kurijo za se izgubljeno toliko v Istri kolikor v Gorici. Bog dal, da bi bilo tako! Samo bi svarili, naj naši preveč ne zidajo na take vesti.

Kdo bo nadškof v Zadru? Zagrebškim listom poročajo iz Zadra, da je odstranjena nevarnost, da bi bil kanonik Borzatti imenovan nadškofom v Zadru. Namestništvo da je slednjič uvidelo, da bi to imenovanje pomenjalo provokacijo. Sedaj smatrajo kandidatom za zadersko stolico profesorja v tamošnjem semenišču Petra Spaniča. Le ta, da je dober katolik in prijatelj glagolice.

Znamenje časov. Ze pred nekoliko dnevi so ljubljanski listi prinesli neko vest, ki je morala osupniti vsakogar in ki bo imela na sebi, ako se uresniči, vse znake one animoznosti, s katero ministerstvo Körberjevo nastopa proti nam Jugoslovanom. Na Kranjskem namerjajo baje neko reorganizacijo v nadzorovanju šol v tem zmislu, da bo odslej nadzorovanje ljudskih šol ločeno od nadzorovanja srednjih. Vprašanje, da-li je ta reorganizacija potrebna, se nočemo spuščati, ali osupniti nas mora, da hoče vlada to reorganizacijo uvesti znanim — žalostno znanim — gimnazijskim ravnateljem Petrom Končnikom iz Celja, s človekom, ki je o vsaki priliki, kadar-koli je mogel, insultiral naša narodna stremeljenja. Ta mož da je designiran bodočim šolskim nadzornikom za Kranjsko. To ne bi pomenjalo le efektivne škode za naše narodne šolstvo na Kranjskem, ne bi pomenjalo le afont proti našemu narodnemu principu, ampak bi vrhu škode še pomenjalo — roganje. To našo trditev podpira tudi okolnost, da se nekdo iz Ljubljane v »Information« trudi, da bi uveril svet, da se je Peter Končnik tudi na vročih tleh Celjskih izogibal političnemu življenju. To je jednostavno drzno zatajevanje dejstev. »Deutsche Wacht« je vsikdar najpohvalneje govorila o Petra Končnika delovanju — a kogar ta list hvali, ta stoji notri v sredi v borbi proti narodu slovenskemu. Imenovanje Petra Končnika deželnim šolskim nadzornikom na Kranjskem bi bilo na vsaki način znak časov, znak skrajne animoznosti proti narodu slovenskemu.

Tržaške vesti.

Odlikovanje. Čujemo, da je ministerstvo za trgovino imenovalo poštna svetnika dra. Pavla Garimbertija in Viktorija pl. Heydenberga višima poštama svetnikoma. Ali poslednji je dobil le naslov in čin višega svetnika, dočim je prvemu podeljena efektiviteta in s tem primorskim Slovanom — klobuta. Prihodnjič kaj več.

Beseda rodoljubom za predstojoče volitve. »Naša Sloga« piše: »Prepričani smo, da rodoljubje širom Istre delajo in marljivo pripravljajo vse, kar treba za dan bitke, da nas ljuti spopad najde pripravljene, obožene, da zmaga ostane na naši strani. Že iz taktičnih razlogov rodoljubi ne obežajo svojega dela na veliki zvon ter v vseh krajih mora izpod navideznega miru kliti živo delovanje. No, kjer morda še ni pričelo volilno delovanje, je skrajni čas, da se naše vzbudi in da prične svoje delo na narodni javi. Brat do brata, kum do kuma, prija-

telj do prijatelja, kmet do kmeta, vsaki v svojem krogu, nagovarjajmo, poučujmo, napotujmo! Prizadevajmo si, da vsakdo pride do spoznanja, kaj je dolžan sebi in narodu, da vsakdo vrši svoje pravo. Sedaj, v volilni dobi, je volileem dovoljeno shajati se, kadar jih je volja in kjer jih je volja. Tudi niso dolžni prijaviti nobeni oblasti, ni da se hočejo zbrati, ni kje se hočejo zbrati. In nobena oblast nima pravice kaj reči radi tega, niti se vtikati v te shode. Priporočamo torej našim ljudem v vsakem kraju, naj se shajajo in dogovarjajo, da jih skupni dogovori osokolijo in duševno povzdignejo. A kjer imamo inteligentnejega človeka, tam bi se že moglo sklicevati shode v večem stilu in pred večim številom ljudi; ta naj bi v jedri, oni v drugi stvari svetoval ljudstvu, je poučeval in je bodril. Okoristimo se na tej slobodi, dokler trajajo volilne priprave, te slobode za shajanje potem ne bo več.

Tako govori »Naša Sloga« svojim istrskim rodoljubom, ali nje besede veljajo v polni meri tudi našim rodoljubom po okolici. Na njih je sedaj, da si te besede vzamejo k sreči in se — ravna po njih!

»Slovenski Narod« socijalistom v al-bum. Par dni sem prijemlje »Slov. Narod« precej trdo socijaliste. V teh epistolah je marsikatera zlata beseda, katero gotovo rad popiše ne le sleherni rodo- in domoljub, ampak tudi sleherni človekoljub.

V številki od četrtega čitamo n. pr. dopis, v katerem se dokazuje, da ni res, da bi se proganjalo le voditelje socijalistov, da torej ni umestno, ako se vedno govori le o mučeništvu socijalističnih voditeljev. Nadalje pravi dopis:

»Sploh pa pritrdi vsakdo, da je velikanska razlika, če sedi Bebel ali dr. Adler v ječi, ali pa kak delavec, kojega je prijela policija o kaki poulični demonstraciji. Prva dva gotovo ne bodeta jedla ričeta v ječi, mej tem, ko delavcu družega ne preostaja, poleg tega pa še njegova družina, če je slučajno oženjen, trpi pomanjkanje in glad. Kljub temu ovija prvima socijalno-demokratična stranka glavo z mučeniškim vencem, na delavca — trpina pa kmalu pozablja. Po smrti voditeljev prodaja socijalno-demokratična stranka celo njih slike, koje proletari kupuje za drag denar, — češ, če bi teh novodobnih svetnikov, pa-pežev in malikov ne bilo, bi živeli še v istih političnih in socijalnih razmerah kakor pred desetimi leti. Mi pa trdimo, da to ni res, da je to navadna laž, de je navadno sleparstvo, če se ljudstvu usiljuje kak nov kult. Posamezni človek v vesoljnosti je le atom, družega nič. Vsled tega nikakor ne moremo pritrditi, da so posamezni ljudje uplivali na razvoj človeške družbe, temveč so razmere v človeški družbi uplivali na dejanja posameznih ljudi. Kolo časa se ne da hitrejševrteti nego zahteva naravni razvoj, a tudi pridržati se ne da nazaj. Smelo je torej, če se ljudstvu lepi cilji stavijo v nedogledno daljavo, mej tem ko se pogostokrat v gospodarskem oziru pušča ljudstvo zbog taktike, ali kate-rega družega namena, na cedilu. Gotovo je največja zadača, da se narod na gospodarskem polju okrepi, da ne opesha, da ne omaga v boju za boljše bodočnost. In to pogrešamo pri socijalno-demokratični stranki, ker pogostokrat vsled političnih vzrokov postavlja v ozadje pereča gospodarska vprašanja. Stranka, ki postopa tako, ni socijalna, ne ljudska.

S tega stališča, ki je označeno tu, naj se sodi tudi naš sodanji boj proti tržaškim socijalistom slovenske narodnosti. Nočemo pa se dotakniti vprašanja, da-li je bilo vedenje »Slov. Naroda« iz teh zadnjih dni, ozirom na naš boj proti socijalistom in posebnim ozirom na njegova lastna, ravnokar navedena izjavanja, primerno in umestno?

In zopet jedno o domačem prepiru. Pišejo nam: Slovenska družina — slovenska družina. Slovenci, ljubimo Ruse, Poljake, Čehe, Srbe, Bolgare, Hrvate. Ljubimo jih, ker vemo, da so nam krvni bratje, ker vemo, da jedino v mejsebojni ljubezni — v slovenski vzajemnosti je naša rešitev.

Kako se nam godi pa v slovenski družini? V tej družini je: služabnik, delavec, rokodelce, kmet, uradnik, odvetnik, duhovnik — slovenski narod, vsi bratje, vsi sinovi jednega naroda. Mislimo si, da bi v tej družini kmet sovražil delavca, hlapec deklo, gospodar hlapec itd. Kaka bi bila taka družina na znotraj in na zunaj? Kako težko življenje bi bilo v taki družini, kjer bi bilo le sovražstvo, kjer bi vsakdo gledal, kako bi brata ugonobil?

Mislimo si pa to družino, da bi delavec hlapec ljubil in podpiral gospodarja — kmeta, da bi gospodar kmet ljubil in podpiral delavca-hlapec, služabnik rokodelca itd., kako srečno bi živela taka družina, kjer bi vladala ljubezen in bi se podpirali vsi jeden drugega?

V naši družini pa so nekateri izbežali iz hiše, kjer se ne čutijo več srečne. Nadeli so si ime: socijalni demokratje in krščanski socijalisti, liberalci in klerikaleci. Socijalni demokratje so si v laseh s krščanskimi socijalisti, liberalci, klerikaleci in narobe, a vsi pravijo, da jim je sreča naroda na sreči! Mi jim verujemo, a napisali smo jim to v pomislek za slučaja, da bi bili jedni ali drugi kedaj poklicani, da bi morali dajati račun o usodi slovenskega naroda.

Naše prepričanje pa je ono, katero se nam zdi, da je najboljšje. Vsakogar po Slovenskem, ki v resnici ljubi slovenski narod, komur je srečnejša bodočnost slovenskega naroda v resnici na sreči, prosimo, naj nam dokaže, da je ona družina, v kateri vlada ljubezen in v kateri podpira jeden drugega v bratski ljubezni, da je ona družina naj slabša! Naj nam dokaže to, — potem — pustimo svoje stališče, svoj program in pojdemo tja, kjer bo — boljše!

Dijaška kuhinja! Kdo ne pozna koristi te ustanove?! In če je ne pozna, saj mu že, ime pravi, kaj je to! Kuha se dijakom, v prvi vrsti okoličanskim in sicer ob ponedeljkih in četrtek, ko istim radi prevleke daljave ni mogoče na dom. (Sprejemajo se pa tudi drugi slovenski dijaki — nekateri se hranijo tudi po večkrat na teden!) Pomislite, mladinojubi! Ti mladiči bi se morali potikati po mestnih ulicah, po javnih shajališčih, v nevarnosti, da zgube veselje do učenja, v nevarnosti, da se priučijo pohajkovanju in drugim človeškim razvadam. A glejte jih, v dijaški kuhinji se vam veselo zbirajo okoli polne skled — krepčajo se tako telesno — v isti so pa tudi zavarovani pred neugodami vremena in pripravljajo se za popoldanski ponk. Poleg tega nam je še pripomniti, da iz premoženja dijaške kuhinje prihaja dijakom še marsikaka druga dobrota, bodisi, da se bolj potrebnim kupujejo šolske knjige — ali da se kacemu revežu kupi obleka, ali pa da se kacemu nesrečnežu plača šolnina.

Vsakemu je torej razvidno, kako prekoristna in vsestranske podpore vredna je dijaška kuhinja.

Sedaj pa čujte, kaj vam sporočam: Di-jakov je polno, vedno več se jih oglašajo — moja blagajna pa je prazna v pravem pomenu besede. Kaj sledi iz teh avch okolnosti? Sledi, da Vam z močnim glasom kličem: Spomnite se me, pomagajte mi! Ne recite: »Dam že«. Hitro dajte, jaz potrebujem sedaj. Če si upate sami poslati s pošto nakaznico, storite to! Če pa ne premorete toliko — združite se po več skupaj, in pošljite skupno! A tudi majhnega daru se gotovo ne branim, vse rad sprejemam. A čujte, še enkrat Vam pravim, ne čakajte! Skoro vsak vas iz okolice ima v dijaški kuhinji svoje dijake. Iz vsake vasi okoličanske pričakujem torej podpore. V duhu vas gledam, kako po tem mojem pozivu hitite na delo — v duhu vas štejemo — vas, ki imate kaj pod palecem in vas, ki imate dober dar jezika, ki znate tako srčkano drugim polagati na srce. Saj vas poznamo vsi! Torej požurite se! Pričakujem vas.

O vas rodoljubi v mestu, še govorim ne. To ste bolj imoviti ljudje, v velikih hišah stanujete. Za vse narodne naprave imate gorko srce in odprte roke. Da bi se Vi ne zmenili za dijaško kuhinjo, da bi Vi malomarno pomigovali z rameni, ko boste čitali moj poziv?! Ne verujem. Glejte, tako blizu ste mi, da lahko kar k meni skočite in mi v roko stisnete denar. Ne! Vi daste gotovo, to vem; ali prosim vas, ne odlašajte!

O vas pa, duhovni sobratje sem gotov, da me kar obsujete z darili. Poln upanja pričakoval bom dan za dnevom, da mi prinese pismo noša kako nakaznico od vas, bodisi, iz okolice in kraska, bodisi doli iz Istre. Kakor sem že dejal, da mi pošljete, gotov sem. Saj ne prosim za-se, ampak za našo nadepolno mladino.

Torej še enkrat: Ljudje božji, pomagajte a ne odlagajte!

Francišek Guštin, duhovni pomočnik pri sv. Antonu novem, Trst
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Zadnjih 14 dni se vedno in vedno povdarja po časopisih, da naša šolska družba sv. Cirila in Metoda je v denarnih stiskah ter da ima ve-

lik primanjkljaj. Res se tu pa tam odziviljajo tej žalostni vesti, a dohodki nikakor ne od-govarjajo tem potrebam. N. pr. naša ženska podružnica bi rada kaj pripomogla, a sedaj jej je vzdržati otroški vrtee v Rocolu (ki nas stane veliko denarja) in prispevati za onega pri sv. Ivanu. Dohodkov napram tem stroškom imamo tudi malo.

Sedaj je vprašanje: kako pripomoči naši šolski družbi?!

Ali bi se ne mogla uresničiti prošnja, ki je bila pred par leti že obelodanjena, da bi o priliki, ko slavna družba sv. Mohorja razpošilja svoje knjige, nabirali č. g. poverjeniki za našo šolsko družbo? Udi n. pr. plačnujejo za vozne stroške 8 ali 10 stotink, naj bi torej č. gg. poverjeniki pobirali od vsaega uda 20 stot.? Koliko denarja bi se nabralo o tej priliki. Po mojem mnenju najmanje okolo 6000 kron. Koliko potem lahko pripomoremo naši šolski družbi?! Od te misli, ako bi se uresničila v s a k o leto brez-pogojno, bi imela naša šolska družba lep in stalen dohodek. Hočemo-li, da propade naša ljubljenska, ko bi vendar lahko pomagali, ne da bi posamičnik kaj občutil. O ne, v sve-sti sem si, da nam č. gg. poverjeniki pripomorejo v to, da bo naša družba imela v njih veliko oporo.

Pomagajte torej, pomagajte!! Rodoljubka.

NB. Želeti bi bilo, da bi vsi slovenski listi propagirali to misel. Saj gre za naš narodni obstanek!

Mestni svet tržaški je imel sinoči sejo, o kateri spregovorimo prihodnjič. Po javni je bila tajna seja, v kateri so kakim 400 osebam podelili meščanstvo. Tako se pripravljajo, da na prihodnjih volitvah zopet uduše našo okolico in jej ukratijo mandat, ki jej pripada po najprimitivnejši pravičnosti!

Slavnemu poštному ravnateljstvu na znanje. Bilo je dne 5. oktobra ob 9. uri predp. t. l., ko je neka ženska hotela na pošti na Barrieri oddati znesek denarja s poštno nakaznico. Naslov je bil razločen: »N. N. Št. Vid, Koroško, bolnišnica usmiljenih bratov. Uradnik pa ni hotel vsprejeti te nakaznice, češ, da to ni nič. In ponudil se je stranki, da on napiše drugo nakaznico. In napisal jo je. Da ta nakaznica ni bila več slovenska, smemo sklepati z vso gotovostjo po dejstvu, da ga je ista žena malo popred prosila, naj bi izpolnil nakaznico, a ni hotel storiti tega; potem pa, ko je prišla s slovensko je hkratu postal tako pstorežljiv. Pa tudi sicer moramo pozornost slavnega ravnateljstva obrniti na to podružnico. Če kdo pride s slovenskim naslovom na pošljati ali na pismu, ga zlasti še gopice povprašujejo, da-li hoče slovenski recept. To je nedopustno. Uradnik mora poznati svojo dolžnost in ne sme še le vprašati stranko, da-li ona zahteva, da uradnik vrši svojo dolžnost!!

Razprava proti Rihardu Camberju. Sinoči, ko se je zopet začela razprava, je bil naval ljudstva velikanski. Dvorana je bila natlačena. A tudi na ulici je stalo mnogo ljudi, ki so nestrpnno pričakovali izid razprave.

Sinočnja razprava je bila določena govoroma zastopnika obtožbe in branitelja. Državni pravdnik je zatrdil, da hoče povsem objektivno in nepristranski presojeti stvari, ne mene se, ali so iste ugodne ali neugodne za obtoženece. Potem je govoril o vsakem faktu posebej. Tu in tam mu je obtožence posegel vmes: To ni res, je krivo. Z ozirom na postopanje Camberjevo nasproti oderuhom je obtožitelj navajal nekatere odloke najvišega sodišča, iz katerih izhaja, da tudi to pomenja izsiljevanje, ako komu, ki je zagrešil kak zločin, žugamo z ovadbo. Dokazoval je, da Camber je zmožen takih činov, katerih ga dolži obtožba. Prav je storil Camber, da je nastopal proti oderuhom, ali se ni smel okoriščati na osehah, napadenih od njega. Žal mu je, da mora zastopati obtožbo proti Camberju, možu toli inteligentnemu, ki bi moral sedeti na klopi branitelja, ne pa obtoženece. Z ozirom na nedolžno družino pa naj sodni dvor le izreče milostno sodbo.

Potem je govoril Camber sam in je o vsakem fakti dokazoval svojo nekrivdo. Nekateri priče so same priznale, da so oderuhi. Zaključil je reki: Upošteva je nemoralno kakovost mojih obtoževalcev, in z ozirom na izjave policije o mojem delovanju kakor novinar (te izjave so bile namreč za obtoženece precej ugodne) pričakujem, da me sodni dvor popolnoma reši obtožbe.

Branitelj obtožbe, gospod dr. Slavik, je govoril divno, tako, da mu celo »Piccolo«

ne more odrekati priznanja, prizaavaje mu globoko znanje, a »Avanti« povdarja, da je vzle dejstvu, da je še le zadnji hip prevzel obrambo, izborni rešil svojo nalogo. Njegov govor da je bil odločen v izražanju, kakor ne bi bilo pričakovati od Neitalijana, in njegova logična izvajanja so bila jasna in prepričevalna.

Uvodoma je rekel, da je prevzel obrambo, ker je vedel, da mu bo, z ozirom na spretnost obtožence samega, toliko laglja. Tudi on se je bavil z vsakim posamičnim faktom ter je izredno spretno izpodbijal obtožbo. Zahteval je, naj se Camber reši obtožbe v vseh točkah. Camber je morda zagrešil kako nedelikatnost, kakov nemoralen čin, ali mi, o gospodje — je vskliknil — nismo tu, da sodimo o moralnosti Camberjevi, ampak, da izrečemo le, da-li so čini, navedeni v obtožbi, kaznjivi po kazenskem zakonu. Ker pa to moramo zanikati, moramo rešiti obtožence brez vsacega obzira na njega moralnost. Zaupe v nepristranost sodnikov, o katerih ve, da so na višini svoje naloge, ter zaupa, da bodo vršili pravico.

Sinoči je predsednik zaključil razpravo ob 9. uri 35 m., naznanivši, da se razsodba razglasi kakor danes ob 11. uri.

Glasom razsodbe je Camber rešen krivde štirih faktov in obsojen le radi jednega fakta: Bletta. Razsodba se glasi na tri mesece ječe. Obtoženec je prijavil pritožbo ničnosti. Na ulici je čakala velika množica, ki je delala spalir od sodnega poslopja do cerkve sv. Antona novega. Kakih posebnih pojavov ni bilo.

Camberja so takoj izpustili na slobodo in se je isti odpeljal z fjakarjem.

Električni tramvaj. Danes se je vršila kolavdačija črt Barriera-Armonia-kolodvor in ulica Conti-Corso-Rojan. Vožnje na teh črtah se baje prične že te dni. Na prvi črti bodo vozovi prihajali oziroma odhajali vsakih 7 minut, na drugi vsakih 10 minut.

Dražbe premičnin. V poned., dne 29. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Canova št. 4, hišna oprava; v ulici Boschetto št. 5, kočije; v ulici del Pesce in v ulici Maleanton št. 2, oprema v zalogi, žganje in hišna oprava; v ulici Solitario št. 16, konji; v ulici Pozzachera št. 2, vrtelo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 14.3, ob 2. uri popoldne 17.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.1 — Danes plima ob 10.30 predp. in ob — predp.; oseka ob 4.30 predpoludne in ob 5.28 popoldne.

Zborovanje v sv. Križu. Za jutri popoldne ob 4. uri je sklicalo pol. društvo »Edinost« zborovanje v sv. Križu. To je prvo zborovanje tega pol. društva v tej volilni borbi. Naj bi bil to srečen začetek! V to naj pripomorejo naši Križani in bližnji okoličani z obilo udeležbo.

Vukovarski tamburaši, kateri so pravi umetniki na tamburicah in v petju, koncertirajo že ves teden v restavraciji »Al Giardinetto«. Slovansko občinstvo je te koncerte le malo obiskovalo, morda jim lokalni uga. »Zveza slovenskih trgovskih pomočnikov« je pridobila tamburaše za jutri v nedeljo 28. t. m., ko priredi v prostorih »Slovanske čitalnice« zabavo, in tako bo imelo tudi naše občinstvo priliko slišati umetnike. Vstopnina za nečlene je 1 krona.

Vukovarski tamburaši bodo udarjali nočjo in v ponedeljek v restavraciji »pri ogrskem kralju«. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina 25. nvč. Slavno občinstvo opozarjamo, naj pohiti poslušati te vrle hrvatske goste, da bodo isti obvarovani vsaj materialne škode.

Veselica »Vesile« v Škedenji, naznanjena na 11. pr. m., se je odložila na 18. t. m. in to z ozirom na koncert slavnega virtuozu Kubelika.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda uprizori — kakor že opetovano naznanjeno — dne 1. novembra ob 5. uri popoldne v Škedenji zaloigro »Mlinar in njegova hči«, v Barkovljah dne 4. novembra — in ne 2., kakor je bilo naznanjeno.

»Ruski kružok«. Pozivu v »Edinosti«, naj bi udeležniki ruskega tečaja uplašali kupnino za knjige, se je od nad 50 oseb odzvalo dosedaj samo 7, reči: sedem. Ker pa treba knjige naročiti skupaj in ker ne moremo začeti z učenjem, dokler nimamo knjig, prosimo vse udeležence, da prinesejo najdalje

do 4. novembra t. l. po tri krone ali učitelju g. Siherlu v »Posojilnico«, ulica S. Francesco št. 2. ali pa v uradništvu »Edinosti«, ulica Carintia št. 12. Sobo imamo, šolsko desko tudi! Začnimo torej že enkrat! Prijatelj ruščine.

Vesti iz ostale Primorske.

× Gnilav na upravah po Istri. Pred kakimi dvemileti celoporeška »Istria« ni mogla drugače, nego da je začela opozarjati na gnilav na raznih upravah po Istri — zlasti pa na občinskih — in je pozivala veljake svoje stranke, naj store kaj proti temu zlu, sicer da bo grozna katastrofa neizogibna, in to ne le za dotične občine, ampak tudi za vladajočo stranko, za — italijansko hegemonijo. Z avtoritativne strani se je torej pripoznalo zlo, ki je ima na vesti italijanska oligarhija. In baš proti temu zlu, katerega pa italijanska stranka ne more in tudi ne sme odpraviti, ako noče prežagati veje, na kateri sedi — nje nadvladje, proti temu zlu ravno — čujte gospod Kristan — je naperjena borba naše narodne stranke!

Kako opravičena je ta borba, kako globoko se je že zajelo to zlo, nam priča razprava, ki se sedaj vrši v Rovinju proti blagajniku občine Motovun, Alojziju Corazza. O upravi v tej občini so že črkali vrabci po strehah, da je — gnila, in govorilo se je o mnogih zginolih tisočakah. Ali vladajoča klika je vedela stvar potajevati in zakrivati. Slednjič je prišel rečeni blagajnik leta 1897, vendar pod obtožbo radi nekam zginolih 4679 gld. 43 nč., ali porotniki v Rovinju so ga rešili, z ozirom na njegovo kesanje, in ker so botri povrnili škodo, predno je sodišče doznalo o tem.

Ali pokazalo se je kmalo, da je škoda, ki jo je uzorno blagajnikovanje Corazza povzročilo občini, veliko večja. Iz knjig je razvidno, da so defraudacije trajale mnogo let!! Glasom obtožnice znaša skupna škoda — brez one že poravnane — 15.605 kron 54 stot.

Tu imate torej izgled gnilavi istrske, ki se je mogla razširiti in ukoreniniti le tako, ker klika ni mogla in ni smela gledati na prste onim mogočnejšem po občinah, ker bi se bila brez njih podpore že davno porušila! Saj vidimo v tem slučaju, da so se nepravilnosti vršile mnogo let, da je ves svet znal o njih, a vendar se ni ganil noben prst, da bi ustavil prst, ki je — jemal! Kako vse drugače postopajo z našimi upravami! Zaradi vsake malenkosti — ki pa je v mnogih slučajih le naravna posledica raznim oviram, ki se dosledno stavljajo našim upravam, in zlasti šikaniranju od strani deželnega odbora — zaradi vsake malenkosti se uvajajo preiskave, razpuščajo uprave in imenujejo komisariji. Ko bi bili poklicani činitelji obračali italijanskim upravam le deseti del one pozornosti in strogosti, kakor jo obračajo našim upravam, gnilav ne bi bila mogla doseči takih dimenzij!

Ali danes moremo zabeležiti še en slučaj take gnilavi. Upravitelj mestne bolnišnice v Pulju je zbežal, ker so prišli na sled, da je poneveril 2600 kron, katere bi bil moral izplačati mlekarjem, pekomo itd. »Piccolo« pravi sicer, da so v blagajni našli vse v redu, vendar pa govori o primanjkljaju 2800 kron »o poco più« — (ali malo več). Torej vendar ne more biti vse v redu, ker sicer ne bi mogli umeti, kako je zgornja svota 2600 narasla na 2800 »o poco più«! Čudno je le dvojno: da »Piccolo« ne imenuje Otavija Desimona — tako se namreč imenuje mož — signora in da noče povedati, od kje je ta mož doma!!

× Slikar Anton Gvaiz je bil ob prihodu cesarja v Gorici za svoji kompoziciji »Kras« in »Furlanija« odlikovan z zlato svetinjjo. Grof Coronini ga je tudi predstavljal cesarju ter ga je poslednji jako pohvalil.

Vesti iz Kranjske.

* Osebnosti. Učiteljem na ljubljanski obrtni nadaljevalni šoli so potrjeni: realna profesorja Fr. Keller in ces. svet. Ivan Franke, učitelj risanja K. Werner, telovadni učitelj F. Brunet in ljudskošolski učitelj Iv. Krulce.

* Brzjojavna postaja v Poljanah. Dne 25. oktobra t. l. se je odprla v Poljanah, političnem okraju Kranj, nova brzjojavna postaja z omejeno dnevno službo združena s tamošnjim poštним uradom.

Brzjojavna poročila.

Peter Končnik — deželni šolski nadzornik na Kranjskem.

DUNAJ 27. (P.) »Wiener Zeitung« objavlja imenovanje Petra Končnika, dosedanjega gimnazijskega ravnatelja v Celju, šolskim nadzornikom na Kranjskem. Dosedanji šolski nadzornik Šuman je upokojen in je tem povodom dobil naslov dvornega svetnika.

Prince Leopold Bavarski.

DUNAJ 27. (K. B.) Prince Leopold Bavarski je danes jutro prispel iz Gödöllő semkaj ter odpotuje danes v Monakovo.

Ogrski minister na Dunaju.

DUNAJ 26. (K. B.) Ogrski minister pl. Szell, Lukacs, Fejérwary in Hegedüs so prispeli na Dunaj, da se udeležijo ženskih slavnosti v cesarski hiši ter skupnih ministerskih posvetovanj.

Grof Goluchowski na Dunaju.

DUNAJ 26. (K. B.) Minister za zunanje stvari grof Goluchowski se je vrnil s svojega posestva Skala na Gališkem, kjer je bival več časa.

Poroka nadvojvodinje Marije Imakulate Rajnerije.

DUNAJ 27. (K. B.) Cesar je sprejel danes predpoludne vojvodo Albrehta Württemberskega, grofa Alfonza Baserto in Württemberskega ceremoniera Brisele v posebnih avdijencah.

BUDIMPEŠTA 27. (O. B.) Minister predsednik pl. Szell in ostali na Dunaju bivajoči ogrski ministri se udeležijo ob 11. uri predpoludne v dvoru svečane odpovedi (renunciacije) nadvojvodinje Marije Rajnerije. Popoludne ob 3. uri bo v ministerstvu za zunanje stvari skupna ministerska konferenca.

DUNAJ 27. (K. B.) Popoludne se je vršila v tajni svetovalnici cesarskega dvora o običajnih ceremonijah svečane renunciacije nadvojvodinje Marije Imakulate Rajnerije vsled poroke z vojvodo Robertom Württemberskim.

Svečanosti so se udeležili vsi na Dunaju bivajoči nadvojvode, ministri, dvorni dostojanstveniki in tajni svetniki. Cesar je navedel narvoče ter jih pozval za priče, svečani odpovedi. Minister za zunanje stvari grof Goluchowski je prečital odpovedno listino, kar je storila potem tudi nadvojvodinja, ki je prečitala tudi dodano prisego ter podpisala listino. Tudi vojvoda Robert je podpisal listino, katerim sta zaročena pridejala svoja pečata.

Nesreča na železnici.

PONTEBA 27. (K. B.) Včerajšnji brzovlak Benetke-Dunaj št. 102 je imel zamudo, kakor poročajo semkaj, vsled tega, ker sta pri Coneglianu trčila dva vlaka. Nekoliko oseb je bilo ranjenih, umrl ni nihče.

Vojna v južni Afriki.

CAPSTADT 26. (K. B.) Reuter javlja: Buri so vzeli Jacobsdaal po odločnem odporu garnizije, 52 mož kolonijalnih čet. Anglije so zgubili 34 mož.

Ustaja na Kitajskem.

RIM 26. (K. B.) »Agenzia Stefani« javlja iz Pekinga dne 24. t. m.: Voj z živili, katerega je spremljalo 12 pomorskih vojakov italijanskih, je dne 20. t. m. pri Matau nalletel na četo bokserjev. Poslednji so morali bežati ter so zapustili na bojišču več mrtvecev in ranjencev.

POSILANO *)

Zaupen poziv.

Po dovršeni slavnosti svečanega odprtja »Sokolske dvorane« dne 22. septembra t. l. došli so nekateri udeležniki v spremstvu nežnega spola v gostilno »Nuova Abbodanza« v ulici Torrente, kjer so se okrepčali z jedili in pijačo.

Ko jim je natak napravljal račun, posegel je vmes lastnik gostilne, ter je ukazal svojemu podložnemu, naj napravi še enkrat račun in točen.

Ker bi podpisani rad osebno govoril z enim ali drugim onih gospodov, ki so bili oni večer v rečenem lokalu, prosim uljudno, da se mi blagovoli kateri njih prijaviti. Pomnimaj, da stvar nima drugega namena, nego izvedeti čisto resnico v tej zadevi.

V TRSTU, dne 27. oktobra 1900.

Janko Trošt,

upravitelj »Edinosti«.

*) Za stvari pod tem naslovom uredništvo ne odgovarja.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izcimijo iz prav neznanih žledolnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravočasno uporabo domačega sredstva »dra. Roze

balzam za želodec. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglas!

60.000 kron znaša glavni dobiček invalidne loterije, kateri se izplača z 20% odbitkom v gotovini. — Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje dne 10. novembra 1900.

S poskušnjo se še le prepriča, da se toči v gostilni

Karla Sosič

v Trstu, ulica Romagna št. 20

prve vrste vipavsko belo vino po 44 nvč., istrsko črno pa po 40 nč. — Kuhinja gorka in mrzla vedno gotova.

Gostilna je odprta do polnoči.

Svojim rojakom se toplo priporoča za obilen obisk.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia 8

si usoja naznanja slavnemu občinstvu, da je prejel velik izbor

nagrobni vencev

bisernih, pletenih z bakreno žico, kakor tudi kovinskih s porcelanastimi cvetlicami. Venci s trakovi in napisu za pogrebe, velika zaloga predmetov za pogrebe za odrasle in otroke. — Cene brez vsake konkurence.

Svitoslav (Luka) Mišurac

Šepurina (Dalmacija)

naznanja slavnemu občinstvu, da izvršuje naročbe na izvrstna dalmatinska vina v kateri si koli množini, naglo in točno, bodisi po morju ali po železnici. Natančneje pogoje na zahtevo.

Vabilo

na občni zbor »Kraškega vinorejskega društva v Tomaju« dne 11. novembra t. l. ob 3. uri pop. s sledečim vsporedom:

1. Nagovor začasnega predsednika;
2. Poročilo tajnika in blagajnika;
3. Volitev novega predsednika;
4. Premenitev § 42. zadr. pravil;
5. Predlogi in nasveti glede oskrbovanja društvenega vinograda in naprave nove društvene kleti.

Tomaj, 25. oktobra 1900.

ODBOR.

„Gospodarsko društvo“ na Kontovelu

odpre jutri v nedeljo

svojo krčmo

Točilo bo najboljše domača vina.

Kuhinja bo tudi prav dobra!

Pridite se prepričati da je res!

Vinopivcem!

Podpisani točim v svoji gostilni »Buoni Amici« na Belvederju črno vino po 40 nvč., belo po 44 nvč., in držim dobro kuhinjo. Vino oddajam tudi v rodbine v množinah od 10 litrov naprej po 36 nvč., v sodčeh pa po dogovoru. Ivan Fernetič.

Martin Marc

priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svojo gostilno

„All'antica lavandaia“

ulica Industria št. 39. pri Sv. Jakobu;

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Koslerjevo pivo. Izvrstna kuhinja, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno

ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročstvom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovanska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni od zadruga in se obrestujejo po 4%.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugi in sicer
na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%
na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poludne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
dvorni založnik Nj. Sve-
tosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Podpisane si usoja na-
znaniti Vašemu blagorodju,
da se je doposlana mi
tinktura za želodec rabila z
dobrim vspehom pri želod-
nem ter črevesnem ka-
taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
GRADEČ, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov
Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav
izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
duhoven.

JAKOB KLEMENC zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priloga častitim svojim odjemalcem svojo
prodajalnico, prekrbljeno z vsemi manufak-
turnimi predmeti, združeno s krojačnico za
gospode.

Sokolska obleka
kompl.

Havelok nepremočljiv
od 10 do 16 gld.

Velik izbor

suknega in bombaž-
nega blaga za moške obleke.
srajc iz žide, volne,
lawn-tenisa, platna
itd., zapeljiv, ovrta-
nikov, perila za moške,
ovratnic v vseh barvah
in formah, nogavic,
rut, jopic vseh vrst,
posebno za turiste in
kolesarje, modnih
predmetov, rokavic iz
nitij in kože ter dežni-
kov in solčnikov.

VELIK IZBOR

narodnih in avstrijskih zastav, transparentov

in trakov za vence v različnih barvah.

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se vzorci vseh vrst z dotičnimi
cenami, poštnine prosto

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current
po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.

Daje posojila na poročstvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vključbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugi, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Delež se obre-
stuje po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Fondo Coroneo

ulica Coroneo in ulica Fontana (blizo javnega vrta)

• Panoptičen muzej, •

lastnina Erneste Lifka

Muzej je mehaničen, zgodovinsko zanimiv z bogato raz-
stavo visokih oseb v naravni velikosti in zgodovinskih
bajk. Vsi razstavljeni predmeti so izdelani od voska in
se gibljejo kakor bi bili živi.

PANORAMA

obsega nad 150 slik iz najlepših krajev sveta. Muzej
je odprt vsaki dan od 9. zjutraj do 10. zvečer.

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nam naklonjenim po-
znanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa
velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločno-
stjo po vseh prodajalnicah naše testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem

Žnidaršič & Valenčič

Il. Bistrica v oktobru 1900.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,
vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne mēble in pred ognjem varne blagajne
nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Vojaških invalidov velika

Zadnji mesec

zlata in srebrna loterija

Glavni dobitnik: **60.000 KRON**

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & C. ie, Mercurio Triestino, Ign. Neumann, Henrik
Schieffmann.

Zaloga

olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu
občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Trstu

veliko zalogo od navadnega do
najfinjšega olja, kisa, mila, kave,
sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Pro-
daja na drobno in na debelo ter prev-
zema poštno pošiljatve od 5 kg. naprej
proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo
priporoča udani

Alojz Trevisan.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gospodsk ulica hšt. 7., I. nadst.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na vključbo po 5 1/2%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Novoporočenci pozor!

[Velika zaloga
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal
stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam,
in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
vrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del.
Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Staro in prekušeno sred-
stvo (masilo) za jačanje in
krepljenje kite in mišice
človeškega života je

Kwizde fluid

Znamka kača (tekočina proti trganju)
To tekočino rabijo hribolazci, ko-
lesarji in jezdecji z vspehom za oja-
čanje in okrepitve po velikih naporih.
Cena 1 steklenice 1 gld., 1/2 steklenice 60 nvč.
ter se dobi pristava v vseh lekarnah.

Glavna zaloga
v okrožni lekarni v Korneburgu
pri Dunaju.

Novo tržaško pogrebno podjetje

L. Mozetič

vodja: L. Montanelli

Via Torrente (Ponte della Fabbra)

Izbir bisernih in porcelanastih in nagrobnih
vencev, trakov, črk, spominov itd.

One naše gosp. kupce ki po-
šiljajo po blagó z vozom, prosimo
naj opozorijo voznike

da smo se preselili v ulico
Commerciale št. 3 (v bli-
žini dobro poznane kavarne
Fabris.)

J. PIPAN & C.o

Zaloga kave, riža in olja.

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje-
malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega
blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in
ženske obleke, flanelo, perkal za obleko in bluze v
najnovejšem risanju, barvan in bel barhent, piket za
perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvleko ali
volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter,
nadalje srajce, ovrtniki in ovrtnice najnovejše
mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana
zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobniarje za krojače, kitničarke in šivilje ter
raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo
očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za drštvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj.
odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubneje

M. Aite.